

EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO BERDINTASUNAREN ARLOKO DIAGNOSTIKOA OLTZA ZENDEAN

OLTZAKO ZENDEAN BERDINTASUN-PLAN BAT EGITEKO LAN-
DOKUMENTUA

BERDINTASUN, GIZARTE ZERBITZU ETA OSASUN ZINEGOTZIGOA

Nafarroako Gobierno
Gobernua de Navarra

SUBVENCIONA INSTITUTO NAVARRO PARA LA IGUALDAD
NAFARROAKO BERDINTASUN INSTITUTUAK LAGUNDUTA

BerHezi

consultoria · igualdad

AURKIBIDEA

- Sarrera: justifikazio teorikoa
- Arau-esparrua
- Konpromisoak
- Metodologia
- Udalerriko egoeraren azterketa
 - Demografia
 - Tokiko gobernantza eta zeharkakotasuna
 - Emakumeen aurkako indarkeria
 - Ahalduntze pertsonala eta kolektiboa
 - Zainketak, erantzunkidetasuna eta kontziliazioa
- Ondorioa eta hobetzeko proposamenak

SARRERA: JUSTIFIKAZIO TEORIKOA

Udalerrian berdintasun-politikak garatzeko prozesuaren funtsezko fase bat berdintasun-diagnostiko bat egitea da. Diagnostiko horren bidez, udalerriko emakumeen eta gizonen errealitateen benetako argazkia egingo da, bai eta egindako politiketan genero-ikuspegia zenbateraino txertatu den ere. Beraz, diagnostikoa, lehen esan dugun bezala, berdintasun-plan bat diseinatzeko eta ondoren gauzatzeko lehen urratsa da. Aldez aurreko informazioa izatea ahalbidetzen digun tresna da, udal-prozesu guztietan genero-ikuspegia txertatzeko estrategia eraginkorragoa inplementatzea erraztuko diguna.

Genero-ikuspegia azterketa-tresna, kategoria deskribatzaile eta aukera politiko gisa uler daiteke. Alde batetik, ikuspegi horrek aukera ematen du sexu-genero aldagaietan oinarrituta ematen diren botere-erlazioak eta desberdintasunak detektatzeko eta neurtzeko. Bestalde, botere-asimetria horiek eragiten dituzten kausak ezagutzen laguntzen du, eta horiek gainditzeko mekanismoak formulatzen laguntzen du. Genero-ikuspegiak gizartean eraikitako harremanak azpimarratzen ditu, botererako sarbidean desberdintasuna eragiten dutenak. Azkenik, genero-ikuspegia aukera politiko gisa aipatzen dugu, horrek desberdintasunen eta diskriminazioaren aurkako borroketarako posizionamendua eskaintzen baitu.

Era berean, hemen aurkezten den materiala generoaren kontzeptuan oinarritzen da, sexuen arteko harremanak arautzen dituen gizarte-eraikuntza eta kategoria gisa. Generoak gizarte jakin batean desberdintasun sexualak nola definitzen, irudikatzen eta sinbolizatzen diren aztertzen du. Gaur egun, desberdintasun horiek desberdintasun sozial, politiko eta ekonomikoak sortzen jarraitzen dute bi sexuen artean, eta emakumeak dira prozesuan egoera txarrean daudenak. Hau da, genero-desberdintasunak gizarte-kostuak eta onurak modu desberdinean banatzeko mekanismoak dira, eta gizonen eta emakumeen arteko botere-harremanak ezartzen dituzte.

Azken urteetan berdintasunaren arloan egindako aurrerapenak, genero-harremanek oso poliki eboluzionatzen dute, eta horrek zaildu egiten du emakumeen egoera. Genero-estereotipoak, genero-rolen esleipena eta lanen banaketa aldaketa motelak jasaten ari dira, eta horrek aukera ematen du berdintasun-etorkizun batean pentsatzeko. Hala ere, desberdintasun sakonak oso presente daude oraindik landa-ingurunean, eta horrek eragin berezia du emakumeen lan-baldintzetan eta itxaropenetan eta baldintza pertsonaletan.

Berdintasun-politikak funtsezkoak dira landa-ingurunean berdintasunaren lorpena bizkortzeko. Genero-berdintasunak sexu bati edo besteari esleitu zaizkion ezaugarriak modu bereizi eta hierarkikoan baloratzen dituzten desberdintasun horiek desagerraraztea dakar. Ildo horretan, berdintasuna pertsona bakoitzari baliabide eta onura publikoak eskuratzeko aukera berdinak ematean datza, gizaki guztiek autodeterminatzeko gaitasuna dutela onartzen du, eta pertsona guztiek legezko agintaritzaren aurrean gaitasun juridiko bera dutela adierazten du. Berdintasun-politikek benetako berdintasunera irekitako testuinguru sozial bat bultzatzen dute, emakumeentzat eta gizonentzat antzeko aukerak ekarriko dituen, esparru sozial, ekonomiko eta politikoan aurrera egiteko, genero-jarrerak eta -estereotipoek aukerak mugatu gabe.

Gaur egun, diagnostiko horrek erakutsiko duen moduan, emakumeek gizonek baino zailtasun gehiago dituzte oraindik ere erantzukizuneko eta erabakiak hartzeko postuak betetzeko, enpleguan sartzeko eta mailaz igotzeko, eta soldata duina lortzeko, lana, familia eta norberaren bizitza uztartzeko. Hala ere, azken hamarkadetan, emakumeen elkarte-mugimenduak gora egin du, tokiko bizitzan gero eta protagonismo handiagoa hartuz eta emakumeek esparru publikoan parte hartzeko eta gizartea antolatzeke modu berriak antolatuz.

Diagnostiko honen helburua da politika publikoak Oltza Zendeako biztanleen egunerokotasunera eramateko orduan asoziazionismoak duen eragina aztertzea. Hau da, emakumeen elkarteak faktore garrantzitsua dira landa-eremuan, eta beharrezko bitartekoa berdintasun-politika publikoak biztanleengana hurbiltzeko eta parte-hartzea sustatzeko. Beraz, elkarteak ezinbestekoak dira berdintasunaren diskurtsoa gizartean sartzeko ahalbidetuko duen estrategia lantzeko orduan.

Horregatik guztiagatik, berdintasun-diagnostiko honen bidez, alde batetik, erroldan berdintasunari buruzko pertzepzio pertsonalean eta esperientzia kolektiboan sakondu nahi da, eta, bestetik, udalerrian dauden partaidetza-dinamikak hobeto ezagutu, udalak arlo horretan eskaintzen dituen zerbitzuak hobetzeko.

Azken batean, diagnostikoak udalerria, udala eta bertako biztanleak hobeto ezagutzeko aukera ematen du. Udalerriko beharrak eta errealitatea ezagutzeko aukera ematen digu, eta udalerrian benetako berdintasuna lortzea helburu duen estrategia bat lantzeko abiapuntua da.

ARAU-ESPARRUA

Arau-erreferentzia garrantzitsuenetako batzuk sartu dira:

NAZIOARTEAN:

- ✓ Nazio Batuen Gutuna (1945), Emakumearen aurkako diskriminazio mota guztiak ezabatzeko Nazio Batuen Konbentzioa (1979).
- ✓ Emakumeen Munduko Lau Konferentzia (1975, 1980, 1985 eta 1995).

EUROPAR BATASUNAREN EREMUA:

- ✓ Erromako Tratatua (1957).
- ✓ Amsterdamgo Tratatua (1997).

ESTATUAN:

- ✓ Espainiako Konstituzioa (1978).
- ✓ 1/2004 Lege Organikoa, abenduaren 22koa, genero-indarkeriaren aurka oso-osoko babesa emateko neurriei buruzkoa.
- ✓ 3/2007 Lege Organikoa, martxoaren 22koa, emakumeen eta gizonen berdintasun eragingarriari buruzkoa.

FORU EREMUA:

- ✓ 33/2002 Foru Legea, azaroaren 28koa, emakumeen eta gizonen arteko aukera-berdintasuna sustatzekoa.
- ✓ 14/2015 Foru Legea, apirilaren 10ekoa, emakumeenganako indarkeriaren aurka jardutekoa.
- ✓ 17/2019 Foru Legea, apirilaren 4koa, emakumeen eta gizonen berdintasunerakoa.

KONPROMISOAK

Oltzako Zendeako Udalak urteak daramatza herrian berdintasuna lortzeko konpromisoa hartzen. Aurten, berdintasunaren arloko aholkularitza teknikoa kontratatuz, lehen urratsak eman ditu berdintasunaren arloko lan eraginkorra ziurtatzeko, herritarrei eta Udalari berdintasuna alderdi guztietan txertatzea erraztuko duten baliabideak eta prozedurak emateko. Berdintasuna benetan lortzeko lehen urratsetako bat da berdintasunaren arloko diagnostiko hau egitea, eta, horren bidez, Zendeako errealitatea ezagutu ahal izango dugu, topatzen dugun moduaren benetako argazkia eginez.

Errealitatea ezagutu ondoren, Udalak errealitatean zuzendu, hobetu edo eragiteko beharrezkoak diren pausoak emateko konpromisoa hartzen du, emakumeen eta gizonen arteko benetako aukera berdintasuna lortzeko prozesuak sortuz. Era berean, Oltza Zendeako Udalak berdintasunaren arloko ekintza-plan bat gauzatzeko baliabide guztiak jartzeko konpromisoa hartu du. Plan horrek aipatutako lau ardatz nagusiak landuko ditu, diagnostiko honen bidez hautemandako beharretatik abiatuta.

Era berean, garrantzitsua da aipatzea udal honen konpromisoa handituz joan dela azken lau urteetan, berdintasuna barne hartzen zuen zinegotzigoa sortu zen unetik. Horren bidez, berdintasunaren aldeko urratsak egiten saiatu da, bai udalerrian, bai udalean, zeharkako gisan.

Hori guztia dela eta, Oltza Zendeako Udalak konpromisoa hartzen du udalerrian gizonen eta emakumeen arteko eta genero-indarkeriaren aurkako lehen berdintasun-plana egiteko eta abian jartzeko behar diren prozesuak abiarazteko. Plan hori esku-hartze integral, koordinatu eta zeharkako gisa planteatzen da, bai eta emakumeen eta gizonen arteko aukera-berdintasunaren aldeko borrokarako parte-hartze eraginkorrerako bide gisa ere.

HELBURUAK

Helburu orokorra:

Toki-erakundeak berdintasunaren arloan duen egoera aztertzea, bailarako errealitatera egokitutako programak bultzatzeko, lurraldearen berdintasunezko garapena bultzatuko dutenak eta emakumeen parte-hartze soziopolitikoak sustatuko dutenak.

Helburu espezifikoak:

- Genero-berdintasuna udalerrriaren berdintasunezko garapenean erantzukizun politikoa eta teknikoa dutenen lan-agendan sartzen laguntzea.
- Udalerrriaren garapen-estrategiak genero-berdintasunean eragin positiboa izan dezan laguntzea.
- Emakumeen aurkako indarkeriaren prebentzioa eta esku-hartzea hobetzea ahalbidetuko duten gogoeta- eta ezagutza-ildo berriak sortzea.
- Emakumeen aurkako indarkeria konpontzeko eta/edo garatzeko bideak sortzea Emakumeak beren autoestimua, autonomia, beren eskubideen kontzientzia, eta beren gaitasunak, beren izateko eta munduan egoteko modua legitimatzen laguntzen dutenak.
- Udalerriko emakumeen egoera eta posizioa hobetzeko bideak sortzea, batez ere genero-desberdintasuneko eta -diskriminazioko egoerak agerikoenak diren eremuetan.
- Udalerrian emakumeen asoziazionismoa bultzatzea.
- Emakumeen elkartegintza sustatzeko baldintzak sortzea Emakumeak beren elkarten bidez, eskubide osoko solaskide soziopolitiko eta herritar izan daitezten.
- Udalerriko erabakiak hartzeko guneetan emakumeen parte-hartzea eta presentzia areagotzea, haien erabateko herritartasuna garatzeko.
- Tokiko erakundeetan balio-aldaketa sustatzea, tradizioz pertsonen esleitzen zaizkien rolak eta estereotipoak desagerrarazteko jarduketan bidez.

1. INFORMAZIO KUANTITATIBOA BILATZEA

Lehenik eta behin, garrantzitsua da datu guztiak kuantitatiboki berrikustea, Cendeako errealitatea hobeto ulertzeko. Udalak berdintasunaren arloan emandako aurrekari eta urrats guztiak berrikustetik, herritarrekin eta herritarrentzat egindako ekintzak berrikusteraino. Beraz, metodologia kuantitatiboak informazio bolumen handia hartzeko aukera ematen digu, Oltza Zendeako errealitatea zehaztuko duten datuak modu objektiboan islatuz.

2. KULAITATE-INFORAMAZIOA

Bigarrenik, eta udalerrian dauden beharrei buruzko ezagutza handitzeko modu gisa, beharrezkoa da lan kualitatiboa egitea. Metodologia honek errealitatea ikuspegi subjektibo eta sakonago batetik ezagutzen laguntzen digu. Horretarako, teknika nagusi bat erabiliko dugu: inkesta. Teknika horrek hainbat helburu betetzen ditu, besteak beste, aldagaiak eta harremanak identifikatzen laguntzea, eta, aldi berean, datuak estandarizatzea eta estatistikoki aztertzea. Inkesta horiek herritarrei zein udaleko eta kontzejuetako teknikari eta politikariei zuzenduta egongo dira.

Izaera kuantitatibo eta kualitatiboko tresna metodologikoen konbinazio horri esker, balio eta erabilgarriak diren errealitatearen ikuspegi desberdinak har ditzakegu. Horrela, iritzi publikoaren azterketa sistematikoa ez ezik, informazio ukiezinagoa biltzea ere lor daiteke, hala nola, gizarte-eragileen ikuspegia, zeinen ekarpena esanguratsua baita esku hartzeko arloak eta egin beharreko jarduketa-proposamenak modu eraginkorragoan identifikatu ahal izateko. Metodologia kuantitatiboak datuak lortzen laguntzen badu ere, teknika kualitatiboarekin osatu behar da, eta horren indarra sakonago iristeko aukeran datza.

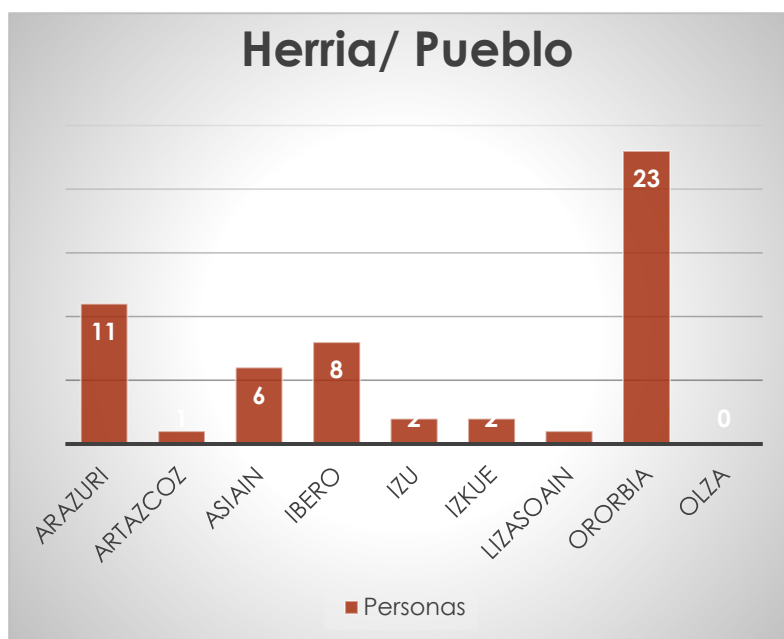

BIZTANLERIAREN AZTERKETA DEMOGRAFIKOA

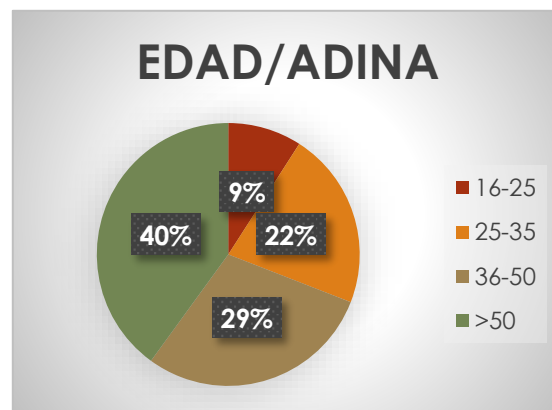
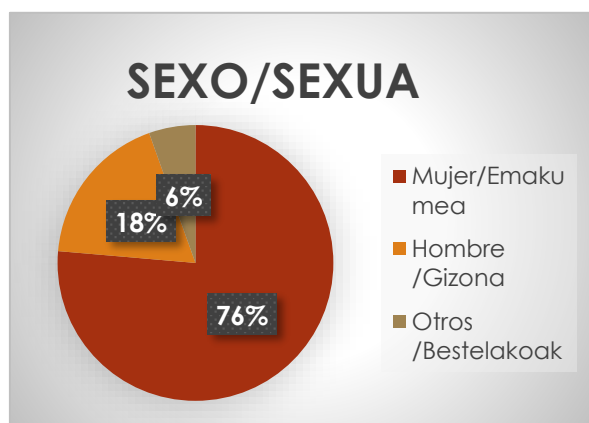
Oltza Zendea bederatzi herrik osatutako harana da. Guztira 1.842 biztanle ditu, horietatik 927 emakumeak eta 915 gizonak. Gehienak Ororbian bizi dira, eta atzetik datoz Arazuri eta Ibero. Diagnostiko horren baitan egindako inkestarako, herri guztietako pertsonak hartu dute parte, eta lehen aipatutako herrietan gehiago zabala dago.

Herria	Biztanle kopurua
Arazuri	389
Artázcoz	26
Asiáin	166
Ibero	212
Izcue	77
Izu	65
Lizasoáin	80
Olza	69
Ororbia	758

Oltza Zendea 2018	Emakumeak	Gizonak
	927	915
GUZTIRA=		1.842 biztanle

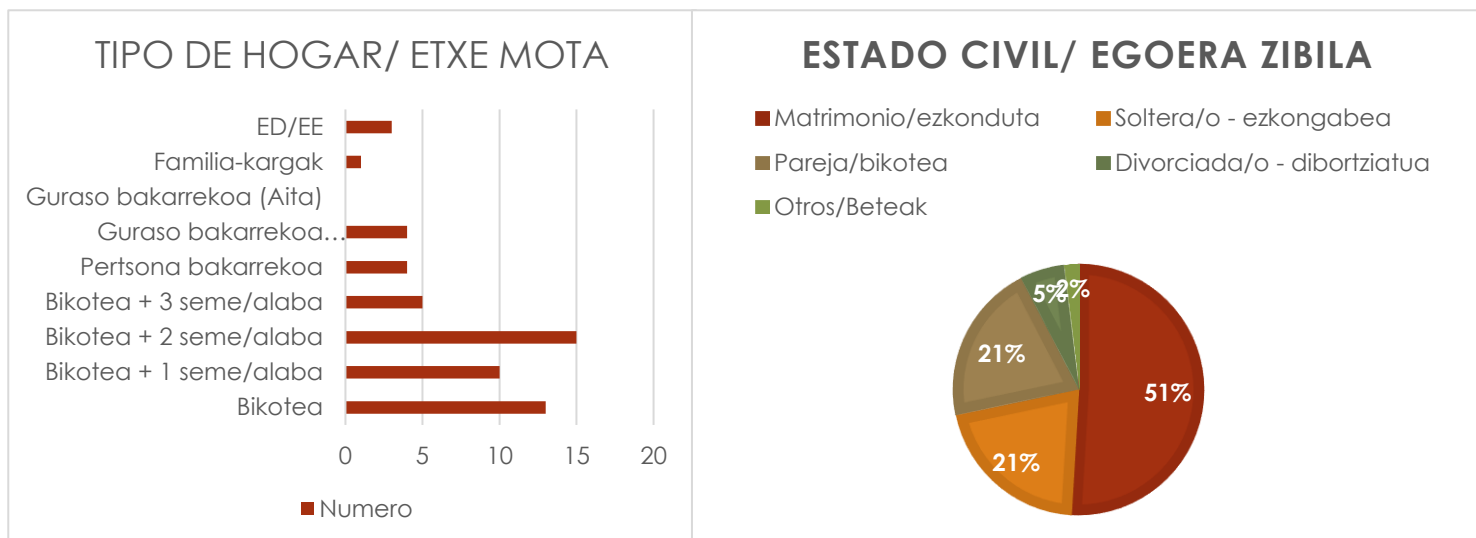

Inkestan parte hartu duten pertsonen adinari dagokionez, hurrengo grafikoan ikus daitekeen bezala, 50 urtetik gorako pertsonen artean parte-hartze handiagoa egon da (% 41), eta, ondoren, 36 eta 50 urte bitarteko pertsonen artean (% 31). Parte-hartze txikiena gazteenek izan dute (16-25 urte). Era berean, nabarmentzekoa da parte hartu duten pertsonen % 78 emakumeak direla.

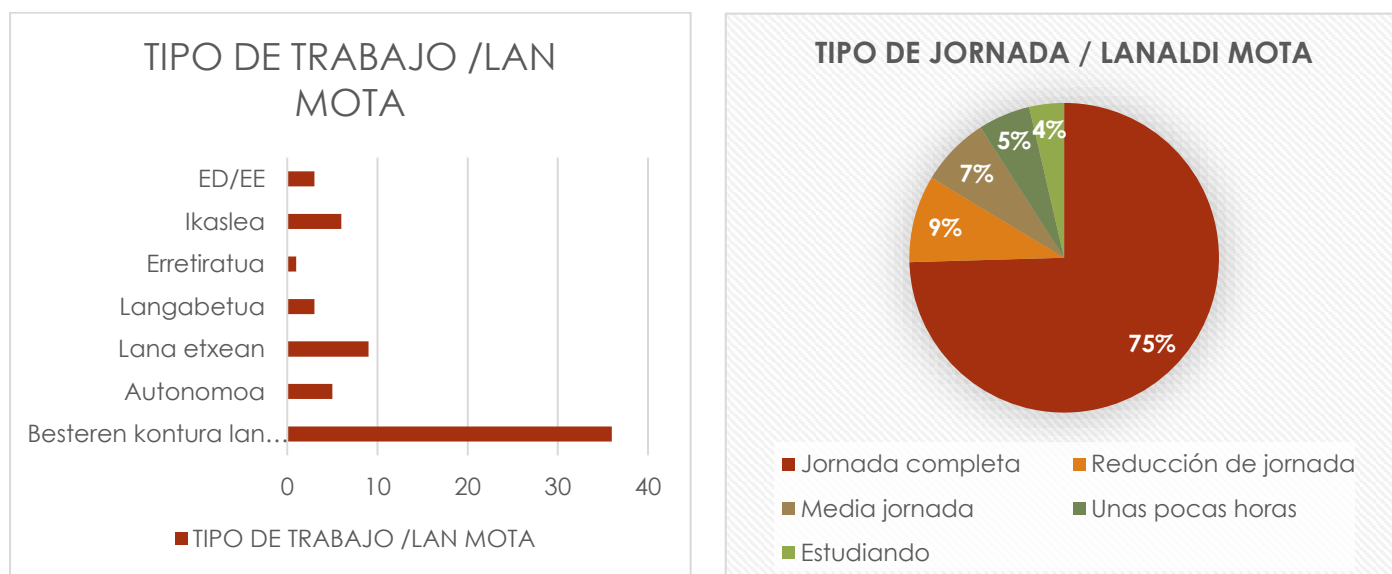

Parte-hartzaile horien guztien% 48ren egoera zibila ezkontzarena da,% 23ren ondoren ezkongabeak eta% 23ren ondoren dibortziatuak. Pertsona horietako gehienak bikotekideak eta bi seme-alabek osatutako etxean bizi dira (% 28,65), eta ehuneko handi bat bikotekidearekin bakarrik bizi da (% 26,5). Halaber, nabarmendu dezakegu guraso bakarreko etxe batean bizi diren emakumeen ehuneko bat dagoela, pertsona bakarreko etxebizitza batean bizi diren pertsonen kopuruarekin bat etorritik.

Lanari dagokionez, parte-hartzaileen% 96k dio ordaindutako lana izan duela, eta% 4k inoiz izan ez duela. Ordaindutako lana izan duten pertsonen artean, parte-hartzaileen% 70ek besteren kontura egiten du lan, eta, ondoren,% 18,4k etxean egiten du lan, gehienak emakumeak. Bestalde,% 75 nagusi den lanaldi-denbora lanaldi osokoa da. Ondoren, lanaldi-murrizketa duten pertsonen ehunekoa txikia da (% 9).

ESKU HARTZEKO LAU ARLOEN AZTERKETA

Udalerrian emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna bultzatzeko, berdintasun-politika publiko guztiak koordinatu behar dira, eta, horrekin batera, lehentasunezko jarduerak finkatu. Lan hori errazteko, berdintasunaren arloko aholkularitza teknikoak udaleko berdintasun-arloen lana planifikatzeko, kudeatzeko eta ebaluatzeko ibilbidean proposatzen diren lau esku-hartze arloak landuko ditu. Ibilbide horrek lau arlotan banatzen ditu lan-esparruak: tokiko gobernantza eta genero-zeharkakotasuna; emakumeen aurkako indarkeria; zaintza, erantzukidetasuna eta kontziliazioa; eta emakumeen ahalduntzea, partaidetza soziopolitiko eta balio-aldaketa.

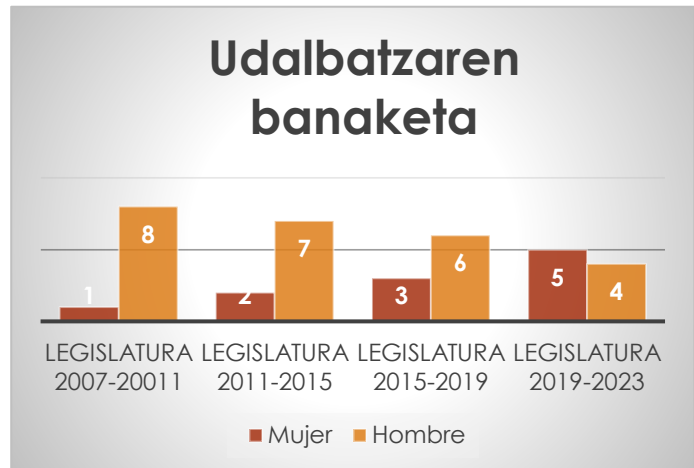
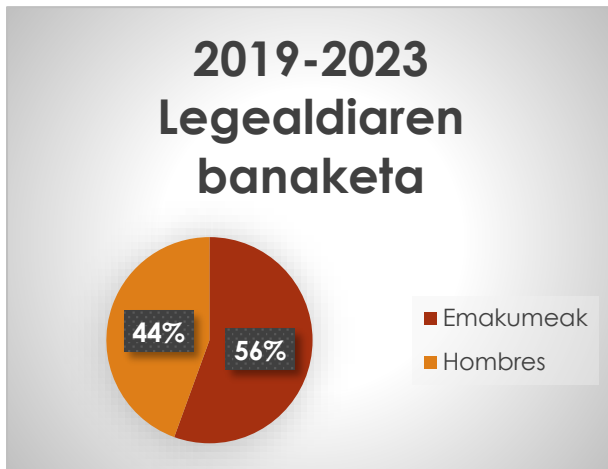
Lau arlo horiei buruz lan eraginkorragoa eta efizienteagoa egin ahal izateko, diagnostiko honen bidez, lau eremu horien errealitatea ezagutu nahi da, ondoren, eremu horietan eragin ahal izateko eta atzemandako beharretan oinarritutako jarduerak plan bat sortzeko. Horregatik, hurrengo lerroetan eremu horietako bakoitzaren egungo egoeraren ibilbidea egingo dugu, egungo egoeraren argazkia eginez, bere indarguneekin eta bere beharrek.

1. GOBERNANZA Y TRANSVERSALIDAD (50%)

Tokiko gobernantzak eta genero-zeharkakotasunak toki-erakunde bakoitzean barnean egin beharreko lan guztiari egiten dio erreferentzia, toki-erakundearen genero-mainstreamingaren estrategia bultzatzeko eta legitimatzeko baldintzak sortzeko. Horretarako, garrantzitsua da lan hori ziurtatuko duten egiturak finkatzea, bai eta politikarien eta teknikarien etengabeko prestakuntza ere, tokiko berdintasun-politikak errazteko. Horretarako, garrantzitsua da Udala zein puntutan dagoen jakitea, bertako udal egiturak eta bertatik bultzatutako politikak ezagutzuz.

Oltza Zendeako Udala, urteetan zehar, politikagintzan parte hartu duten emakumeen kopurua handituz joan da. Hurrengo grafikoan ikus daitekeenez, 2011n 1 emakume/8 gizon izatetik, 2015/2019ko legegintzaldian 3 emakume/6 gizon izatera igaro da, eta azken horretan gorakada handia izan du 5 emakumeko gobernu berriak, 4 gizonen aldean. Era berean, udal-plantillari erreparatu badiogu, ikus dezakegu teknikarien gehiengoa emakumeak direla, 11 emakume eta 5 gizon.

Udalbatzaren banaketa:

Udalak, aurreko legegintzaldian (2015-2019), aurrerapauso garrantzitsua eman zuen, berdintasunaren arloa zinegotzigo baten barruan sartuz. Zinegotzigo horren bidez, udalean bertan, ekintza txikiak egin dira, ahal den neurrian genero-zeharkakotasuna lortzeko. Jarraian, Udalean dugun errealitatearen errepaso laburra egingo dugu, Ibilbideko Gobernantza eta Genero Transbertsaltasunaren Arloko lehen hiru puntuei dagokienez.

1. BERDINTASUNERAKO EGITURA MUNIZIPALAK SORTZEA:

Udalerrian berdintasuna lortzeko lanean eman beharreko lehen pausoetako bat lan hori garatzeko udal egitura sortzea da. Oltza Zendeako Udalak pauso hori eman du; izan ere, kanpoko aholkularitza baten kontratazioaren bidez, berdintasunaren arloan aditua den teknikari baten figura sartu du. Biztanle kopuru txikia dela eta, ezin izan duenez bere plantillan berdintasun-teknikari bat kontratatzeko diru-laguntza eskuratu, udalak kanpoko aholkularitza bat azpikontratatzeko erabaki du, berdintasunean aditua dena. Hori guztia, udalari berdintasuneko lan teknikoak egin ahal izango duen egitura bat emateko eta lehen aipatutako lau arloetan esku hartzeko.

2. TEKNIKARIEN ETA POLITIKARIEN TREBAKUNTZA:

Udalak oso neurri gutxi bultzatu ditu prestakuntzaren arloan. Legegintzaldiaren hasieran, bost orduko trebakuntza teknikoak egin zen, tokiko erakundean egiten den ekintza politikoan genero-ikuspegia zeharka txertatzeko. Hala ere, beharrezkoa da hainbat arlotan sakontzea, teknikariek eta politikariek beren ezagutzak handitu ditzaten eta genero-ikuspegia beren jardura guztietan txertatzeko gai izan daitezen, modu integralean eta zeharkakoan.

3. UDALAREN LAN-PROZEDURAK

Udal-lanen prozedura sortzeko urrats horrek esan nahi du, batetik, genero-ikuspegia sartzea udal-araudiaren ekoizpenean, planetan eta proiektuetan, eta, bestetik, ikuspegi hori txertatzea kontratazioan, diru-laguntzetan, komunikazio-politiketan, hitzarmenetan, partaidetzan eta udaletako beste lan-prozedura batzuetan. Hirugarren urrats horretarako, udalak ez du urratsik egin gaur egun. Lehenik eta behin, berdintasunerako udal-egiturarik ez dagoenez, berdintasunaren inguruan egin diren ekintzak herritarrei zuzenduta joan direlako, eta ez hainbeste administrazioari; eta bigarrenik, berdintasunerako aurrekontu-sail eskusiboa sortu arte baliabide ekonomikorik ez dagoelako. Azkenik, azken legealdi honetan berdintasun-zinegotzigoa sortu denez, ez du denborarik eman teknikarientzako eta politikarientzako prestakuntza-programa espezifiko bat garatzeko.

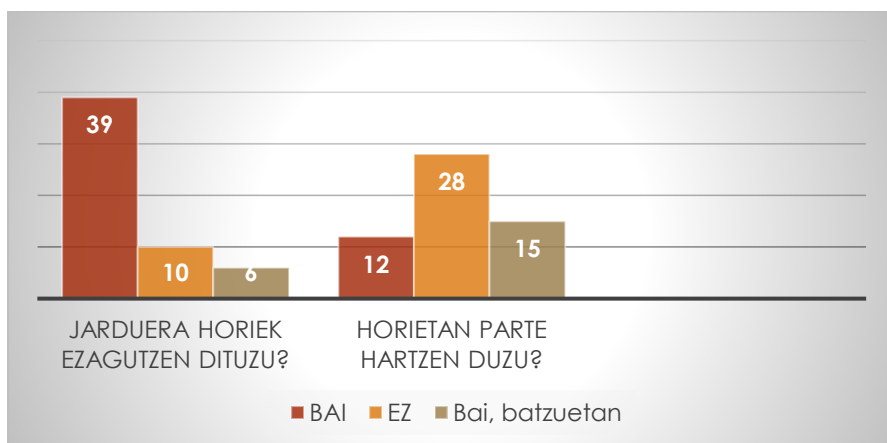
Azken batean, nahiz eta udala berdintasunaren aldeko urrats txikiak ematen joan den, kanpo-aholkularitza bat kontratatuz eta lehen aipatutako beste administrazio-prozesu batzuk eginez, beharrezkoa da errealitatearen azterketa zehatza egitea. Oraindik urrats asko daude egiteko tokiko gobernantzari eta genero-zeharkakotasunari dagokienez, teknikarien eta politikarien gaikuntza handiagoarekin hasita. Horretarako, eta diagnostiko honen ondoren sortuko den Ekintza Planaren bidez, hobetu beharreko arloak eta eremu horretan ezarritako ildo estrategiko guztiak azpimarratuko dira.

Bestalde, udalak berdintasunaren arloan bultzatutako barne-neurriei dagokienez, inkestan parte hartu duten pertsonen % 50,9k ez du neuririk ezagutzen, eta % 49,1ek bai.

Era berean, udalak sustatutako eta herritarrei zuzendutako jardueri dagokienez, azpimarratu behar da, hurrengo grafikoetan ikus daitekeenez, jarduera horiek herritarrengana iristen direla, udalak informazioa helarazteko egiten duen lanari esker; horretarako, liburuxkak banatu, web orria erabili eta bestelako hedabideak erabiltzen dituzte. Hala ere, aipatu behar da Udalak bultzatutako ekintzak ezagutzen dituztela esan duten pertsonetatik (% 70,9) % 50,9k ez dute parte hartzen, % 21,8k parte hartzen dute eta % 27,2k noizean behin parte hartzen dute.

Horrek guztiak pentsarazten digu, jarduerak ondo zabaldu arren, biztanleen erdiek ez dutela horietan parte hartzen eta beste hainbestek noizean behin baino ez dutela parte hartzen. Beraz, garrantzitsua da zergatia berrikustea eta ezagutzea. Izan ere, parte-hartze txikia izateko arrazoien artean interesik eza, ordutegia, kontziliazioa edo hori zailtzen duten eta hobetu daitezkeen beste faktore batzuk egon daitezke.

Horretarako, beharrezkoa da herritarren kezka eta beharrak ezagutzea, herritarrengana iritsiko diren eta herritarrengan interesa piztuko duten jarduerak sustatzeko eta, ondorioz, haien parte-hartzea aktibatuzko.

EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIA

Emakumeen aurkako indarkeria, ondo dakigun bezala, desberdintasun-adierazpen eta generoagatiko diskriminazio-adierazpen handiena da, eta giza eskubideen urraketa da. Indarkeria horrek oinarritzko eskubideei eragiten die, hala nola bizitzari, osotasun fisiko eta mentalari edo osasunerako eskubideari, besteak beste, eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren oinarritzko printzipioa urratzen du. Beraz, oraindik ere existitzen diren bitartean, emakumeen eta gizonen arteko berdintasun osoa eta eraginkorra egiteke dagoen zeregina izango da.

Emakumeen aurkako indarkeria egiturazkoa da, zeharka ematen baita herrialde, kultura, adin, gizarte talde eta egoera ekonomiko guztietan. Indarkeria horrek hainbat adierazpen ditu, bikotekidearengan edo bikotekide ohiarengan gertatzen den indarkeriatik harago doazenak. Besteak beste, sexu-esplotazioa, ezkontza behartua, feminizidioa, sexu-indarkeria edo genitalen mutilazioa.

Emakumeen aurka modu estrukturalen gauzatzen den indarkeria hori, esan dugun bezala, desberdintasun-adierazpen handiena da. Hala ere, era askotara agertzen da, eta horietako asko normalizatuta eta ikusezin daude. Horregatik, gaur-gaurkoz, beharrezkotzat jotzen dugu gai hau lantzen jarraitzea, herritarrak sentsibilizatuz eta informatuz, bai eta emakumeei baliabide-sare eraginkorra eskainiko dieten neurriak martxan jartzea ere.

Olza Zendeako Udaletik indarkeria matxistaren aurkako borrokan pauso txikiak eman dira. Horien artean, honako hauek azpimarra ditzakegu:

ZERBITZUAK:

- ✓ ATEMPRO aktibatzea: mugikorreko eta telelokalizazioa teknologia-zerbitzua, indarkeria matxistaren biktimei aukera ematen diena arreta-zentroarekin edozein unetan harremanetan jartzeko, bai eta premiazko laguntza eskatzeko eta aurkitzeko

ere. Zerbitzu hau duela 4 urtetik dago martxan Zendea, baina orain arte ez da erabili.

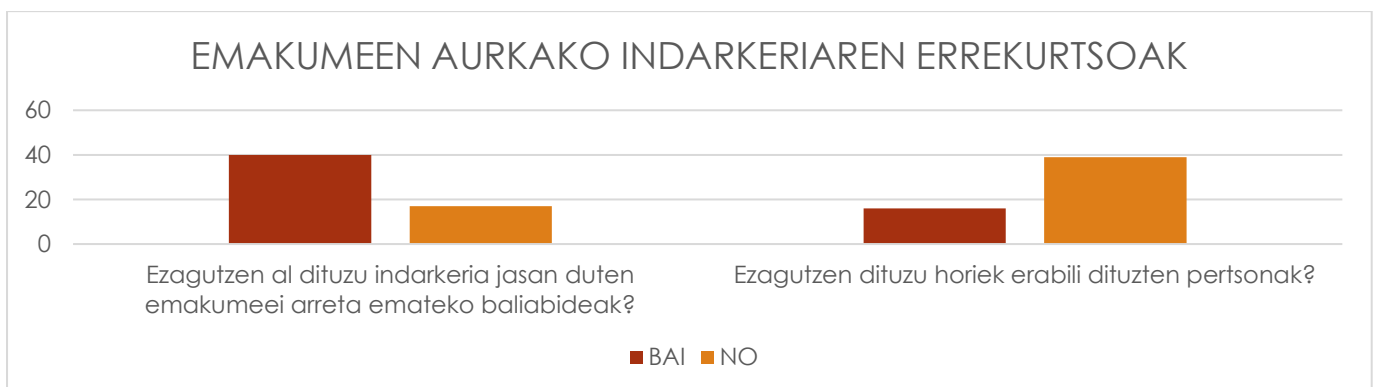
- ✓ EAIV: Udala Orkoiengo Genero Indarkeriaren Biktimei Laguntzeko Taldearekin koordinatuta dago.

SENTSIBILIZAZIO-KANPAINAK:

- ✓ Indarkeria matxista prebenitzeko kanpainei atxikitzea: Udalak azken urteotan bat egin du INAIk bultzatutako kanpaineekin, hala nola azaroaren 25ekoarekin edo jaietan eraso sexistak prebenitzeko kanpaineekin.
- ✓ Estatu Ituna: azken hilabeteetan, Udalak hainbat ekintza sustatu ditu, Emakumeen aurkako Indarkeriaren aurkako Estatu Itunaren diru-laguntzen bidez. Besteak beste, prebentzio-gidak, sentsibilizazio-mupiak (herrietan jartzeko) eta establezimenduetan banatzeko zapiak.

Biztanleriari eta dauden baliabideei buruzko ezagutzari dagokionez, egindako inkestaren arabera,% 71,4k baliabideak ezagutzen dituztela diote, eta% 28,6k ez. Horrek aditzera ematen digu, herritar guztiek baliabideak ezagutzeko lanean jarraitu behar izan arren, baliabide horien hedapena nahiko eraginkorra izan dela. Bestalde, baliabide horien erabilerari dagokionez,% 28,5ek baliabideak erabili dituzten pertsonak ezagutzen dituztela diote, eta% 72,5ek, berriz, ez dutela inor ezagutzen. Horrek esan nahi du herritarrek emakumeen aurkako indarkeria-kasuak ezagutzen dituztela, eta erakundeen baliabideetara jo izana seinale ona dela.

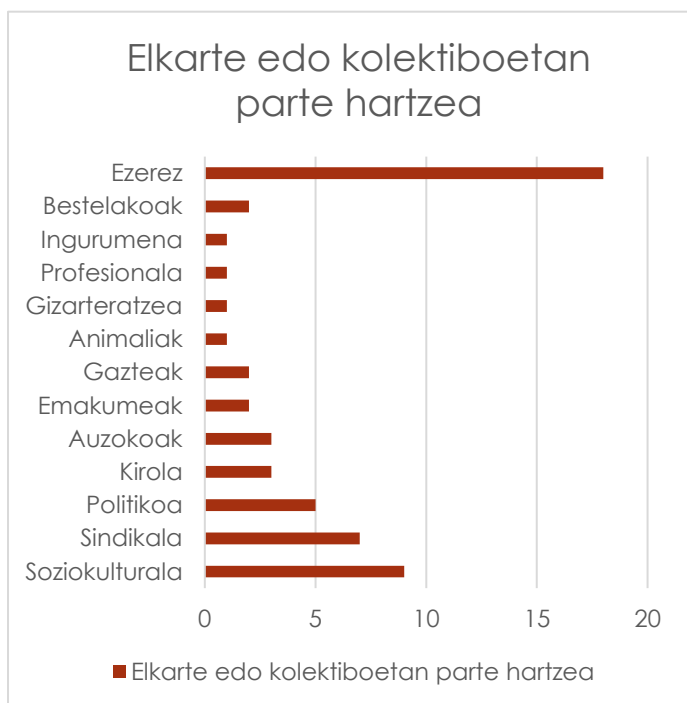
Hala ere, lan handia dago oraindik ere alderdi guztietan indarkeriari buruzko sentsibilizazioa eta prebentzioa lantzeko; prebentzio-/arreta-zerbitzuen koordinazioa hobetzetik hasi eta Zendeako biztanleei zuzendutako sentsibilizazio-kanpainetan inplikazio handiagoa izateraino.

AHALDUNTZEA

El empoderamiento de las mujeres, su participación sociopolítica y el cambio de valores en la sociedad, es otro de los ejes fundamentales que, según el Itinerario para Entidades Locales, tiene que trabajar el Ayuntamiento. A través de este eje se pretende lograr, por un lado, la ciudadanía plena de las mujeres, incentivando su participación en todos los ámbitos de la vida a través de su empoderamiento. Por otro lado, tiene como fin fomentar el valor social de la igualdad entre mujeres y hombres, a través de la ruptura de valores sociales patriarcales.

En cuanto a la participación sociopolítica de las mujeres en la Cendea, sacamos varias cosas en claro de la entrevista. Por un lado, como refleja el próximo gráfico, hay muy poco asociacionismo y participación sociopolítica.

Inkestan ikus dezakegunez, parte-hartzaileen% 32,14 esan dute ez direla inongo elkarteren parte, ezta Zendeako asoziazionismoan parte hartzen dutenen artean, gehienek elkarte soziokulturaletan parte hartzen dute (% 16), eta, ondoren, elkarte sindikaletan (% 12,5) eta politikoetan (% 8,9). Hala ere, nabarmentzekoa da bi pertsonak baino ez dutela parte hartzen dendatik kanpoko emakume-elkarteren batean, udalerrian ez baitago emakume-elkarterik. Horrek guztiak aditzera ematen digu, hainbat elkartetan parte hartzen duten emakumeak egon arren, elkarte horiek ez daudela zuzenduta ahalduntze pertsonal eta kolektibora.

Halaber, lehen adierazi dugun bezala, Zendeako herritarrek Udalak bultzatzen dituen jarduerak eta ekimenak ezagutzen dituztela ziurtatzen dute. Hala ere,% 23k bakarrik esaten du jardueretan parte hartzen duela, eta% 50ek ez du parte hartzen.% 27k, berriz, noizean behin parte hartzen du. Horrek guztiak pentsarazten digu garrantzitsua dela emakumeen asoziazionismoa bultzatzea, bai eta emakumeen partaidetza soziopolitiko aktiboa izatearen garrantziari buruzko gogoeta sortzea ere.

Amaitzeko, garrantzitsua da aipatzea Udalak, batez ere azken lau urteetan (2015-2019), hainbat jarduera bultzatu dituela arlo horretan.

Sustatutako jardueretako batzuk urtero egiten dira data zehatzetan, hala nola M8, A25, E28, etab. Era berean, bestelako jarduera puntualak ere sustatu dira, hala nola zineforuma, gai desberdinetako tailerrak, hitzaldiak eta abar. Hala ere, garrantzitsua da tailerren

metodologia, edukia eta formatua berrikustea, parte-hartzea areagotzeko eta herritarrentzat erakargarriagoa egiteko. Kontuan hartuta, betiere, zaintzaren eta kontziliazioaren etika bultzatu behar dela, emakumeei Zendeako bizitza soziopolitikoan aktiboki parte hartzea erraztuko diena.

KONTZILIAZIOA, ERANTZUNKIDETASUNA ETA ZAINTZAK

Kontziliazioa lana eta bizitza pertsonala uztartzean datza, langileek, alde batetik, lanaren alderdia eta, bestetik, pertsonala, ahalik eta zentzurik zabalenean bateragarri egiteko aukera, familiaren eta norberaren premiak, aisiaren kudeaketa eta abar barne.

Udalek, toki-erakundeak diren aldetik, herritarrei eta langileei ongizatea eta bizi-kalitatea eskaintzeko betebeharra dute, zaintzaren etika garatuz eta laneko bizitza, familia-bizitza eta bizitza pertsonala modu erantzukidean uztartuz. Horretarako, beharrezkoa da baldintzak sortzea udalerrian edo lurraldean zaintzaren eta kontziliazioaren etikaren inguruan hausnartzeko eta lan egiteko guneak sustatzeko. Alde batetik, administrazioaren barruan, Kontziliazioaren aldeko Tokiko Ituna sortuz edo hobetuz, eta, bestetik, zaintza balioesten duten eta kontziliazio erantzukidea errazten duten udal baliaabideak eta zerbitzuak garatuz eta egokituz.

Gaur egun, oraindik ere lan handia dago benetako erantzunkidetasuna lortzeko. Lerro hauen azpian dagoen grafikoaren emaitzetan ikusten denez, pertsonen% 33,9k uste du etxeko lana gehienbat emakumeak egiten duela, eta% 22,5ek dio soilik emakumeak egiten duela. Datu horiek erakusten dutenez, etxeko lanak eta zaintza-lanak berdintasunez banatzeko urrats asko eman diren arren, oraindik ere emakumeak dira zeregin horien arduradunak. Hala ere, azpimarratu behar da pixkanaka kontziliazio-neurri gehiago daudela eta etxeko lanak modu bidezkoagoan banatzen direla. Hala uste dute inkestatuena% 31,6k.

Zainketei eta erantzunkidetasunari merezi duten garrantzia ematea ongizatea eta bizikaltatea dituen gizartea lantzea eta bultzatzea da. Zaintzaren Etika denborak, espazioak eta zaintzak kudeatzeko eredu berriak garatzean datza, toki-erakundearen bidez.

Oltza Zendeako Udalak badu konpromiso bat, udalerrian jarduerak bultzatzeko orduan kontziliazioari eman zaion garrantzian islatu dena. Hala ere, oraindik ez da urrats zehatzik eman toki-erakundearen barruan kontziliazioa eta erantzunkidetasuna hobetzeko.

Hori dela eta, beharrezkoa da esparru horretan sakontzea, eta, pixkanaka, erakunde honek Zainketaren, Kontziliazioaren eta Erantzunkidetasunaren Etika zeharka landu eta kontuan hartzea.

INDARGUNEAK ETA HOBETU BEHARREKO ARLOAK AZTERTZEA

Amaitzeko, laburpen txiki bat egin behar da arlo horietako bakoitzean hartu beharreko norabidea erakusteko, aurkitzen dugun errealitatek abiatuta eta hobetu beharreko arlo eta alderdietan arreta jarrita.

ARLOA	INDARGUNEAK	HOBEKUNTZA-ARLOAK
Tokiko gobernantza eta genero-zeharkakotasuna	<ul style="list-style-type: none"> • Konpromiso politikoa. • Udal egituren existentzia: Berdintasun aholkularitzaren kontratazioa. • Udal aktiboa. Urteko jarduerak sustatzea INAlren diru-laguntzen bidez. 	<ul style="list-style-type: none"> • Politikari eta teknikarien prestakuntza sustatzea. • Udal-laneko prozedurak sortzea: genero-ikuspegia barne hartzen duten araudia/planak/proiektuak.
Emakumeen aurkako indarkeria	<ul style="list-style-type: none"> • Beste baliabide batzuekiko koordinazioa dago. • sentsibilizazio-kanpainak bultzatzen dira modu aktiboan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinazioa hobetzea. • Herritarrei baliabideak hurbiltzea (web-orriaren, liburuxken, ikastaroen eta abarren bidez).
Emakumeen ahalduntzea, partaidetza soziopolitiko eta balio-aldaketa	<ul style="list-style-type: none"> • Udalak ahalduntzeko eta balioak aktiboki aldatzeko jarduerak bultzatzen ditu. • Berdintasunak gizarte-balio gisa duen garrantzia presente dago udalak bultzatutako jardueretan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elkartegintzarik ez dago, batez ere emakumeena. • Ez dago motibaziorik edo interesik bultzatutako jardueretik. • Herritarren eta erakundearen arteko koordinaziorik/komunikaziorik eza.
Zaintza, erantzunkidetasuna eta kontziliazioa	<ul style="list-style-type: none"> • Kontziliazioaren eta erantzunkidetasunaren garrantziaren kontzientzia kolektiboa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontziliazio-zerbitzuak handitzea udalak sustatutako jardueretan. • Tokiko itunetan parte hartzea toki-erakundearen arteko adiskidetzaren alde.

Antzeman ditugun hobekuntza-arloak laburtuta, Oltza Zendeako Udalak behar diren urratsak egingo ditu, Ekintza Plan baten bidez, beharizan horiek guztiak bete ahal izateko, eta, horrela, udalari berdinzaleagoa eta desberdintasunak ezabatzeko konpromisoa hartuko duena sortuko da.